

OLIMPIADA NAȚIONALĂ
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural
Etapa județeană
Clasa a VI-a, 28 februarie 2015

Partea I (20 de puncte)

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru:

Era de cu seară. Ene Lelea, ieșit în curtea gospodăriei, asculta vuietul Buzăului scăpat din ghețuri. Sufla austrul. Luna, subțire, scorjită ca o lipie arsă, văruia fruntea casei cu cerdac și două turnulețe de tablă. Un nor, ca o culme de negură, zăbovea peste livadă. Trei stele, așezate în triunghi, scânteiau cu luciri minerale în dunga de zăpadă de lângă scara magaziei. Mirosea a mraniță*, a coajă de copac și a boștină** fiartă. Într-un colț al grădinii, printre frunzele putrede, destrămate, mizea firul ierbii. Adulmecându-i izul înțepător și dulce Ene Lelea zâmbi, fascinat de minunea primăverii. Trecu în poarta grădinii și se sprijini cu brațele pe gardul de nuiele. În fața lui, la vreo sută de metri, pe buza malului, apăru dintre mărăcinușuri o vulpe, cu coastele năpărlite și coada stufoasă, sclipind roșcat. Se furișă sprintenă printre două mușuroaie făcute de hârciog și se opri între doi pruni, cu botul întins în vânt. Ene Lelea abia acum o zări. Sta neclintită, pe labelle dinapoi și asculta. Vântul îi umflă părul de pe ceafă, vânat și-i gâdilă nările.

– Încotro, cumătră? întrebă Ene Lelea și fluieră după câini.

Un dulău lătră gros, hodorogit, între căpițele de fân, vulpea strănută, înveselită parcă de răgușeala dușmanului ei, se răsuci și dispăru în josul malului.

„Am scăpat-o, se necăji Ene Lelea, dar mâine seară stau la pândă.” Auzi țipătul prelung și straniu al unei păsări poposite în vărsătura Buzăului și se-nfioră. Sângele-i goni spre inimă, într-o zvârcolire dureroasă care se risipi în toate fibrele trupului, tulburătoare. Pe urmă se simți ușor și dogorind și-i veni să râdă. Dinții îi luciră sub mustața blondă, albi ca și capacul tabacherii de os pe care-o învărtea uitat în mâini. Îl pătrunsese brusc o veselie neînțeleasă ca după o noapte de somn bun, și porni să dea ocol curții tăvălite în văpaia lunii, cu miile ei de lucruri care altădată nu atrăgeau luarea-aminte prin nimic, iar acum se impuneau ochiului, învăluite într-un farmec aparte, duios, uimind sufletul și chemându-te să te apleci asupra lor, să le mângâi.

(Fănuș Neagu, *În văpaia lunii*)

*mraniță - îngrășământ agricol natural provenit din gunoi de grajd bine fermentat sau din resturi vegetale (în special frunze) descompuse.

**boștină (reg.) - ceea ce rămâne din fagure după ce s-au scos mierea și ceara.

1. Transcrie din text două cuvinte/structuri care se referă la spațiu, respectiv două cuvinte/structuri care se referă la timpul întâmplărilor. **4p.**
2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns: **4p.**
  - a. Două stele așezate pe cerul senin, scânteiau cu luciri minerale.;
  - b. Într-un colț al grădinii, de sub pătura de zăpadă, mizea firul ierbii.;
  - c. Vulpea strănută, înveselită parcă de răgușeala dușmanului ei, se răsuci și dispăru în josul malului.;
  - d. Porni spre casă în văpaia lunii.
3. Aranjează enunțurile următoare în ordinea apariției lor în fragmentul dat. **4p.**
  - a. Pe urmă se simți ușor și dogorind și-i veni să râdă.;
  - b. Sta neclintită pe labelle dinapoi și asculta.;
  - c. Un nor, ca o culme de negură, zăbovea peste livadă.;
  - d. Dinții îi luciră sub mustața blondă.;
4. Precizează patru trăsături ale vulpii așa cum reies din textul dat. **4p.**
5. Prezintă, în aproximativ 30 - 50 cuvinte, stările sufletești prin care trece personajul. **4p.**

Partea a II-a (20 de puncte)

Se dă textul:

*Vulpea roșie, **Vulpes vulpes** după denumirea științifică este cea mai mare specie a subfamiliei vulpilor care face parte, la rândul ei, din marea familie **Canide**, din care fac parte toate speciile sălbatice precum lupii, șacalii, coioții, câinii sălbatici africani, dolii, câinii enoți, vulpile polare precum și toate rasele de câini domestici. Greutatea vulpilor variază între 3 - 14 kg, în funcție de anotimp și de arealul în care trăiesc, vulpile din ținuturile nordice fiind mai mari de obicei decât cele care trăiesc în zonele temperate și calde. Botul vulpilor este mai lung și mai îngust decât al oricărui câine, această adaptare apărând în timp datorită obiceiului acestora de a vâna șoareci și șobolani. Deși a fost denumită **vulpea cea roșie**, blana acesteia apare într-o bogată varietate de nuanțe roșcate care variază de la roșu-portocaliu închis până la cafeniu deschis la unele **subspecii**. Pe abdomen, piept, gât, mandibulă precum și vârful cozii, blana vulpii este albă la culoare. În timpul toamnei și iernii blana vulpii își schimbă consistența devenind mult mai deasă, aceasta este perioada când **vânătorii de vulpi** intră în acțiune animați de valoarea comercială a unei astfel de blăni. Coada lungă și stufoasă conferă vulpii un avantaj deosebit al păstrării echibrului în timp ce aleargă după pradă printre copacii și tufișurile din păduri. Aceasta pentru că o vulpe poate să atingă și viteza de 50 km pe oră. De fapt, pe distanțe scurte de până la 200 de metri, o **vulpe** aleargă mai repede decât un **iepure de câmp**!*

(Nicu Pârlog, *Vulpea – carnivorul viitorului*)

1. Indică alte patru specii sălbatice decât vulpea roșie din familia Canidelor. 4p.
2. Precizează diferența dintre vulpea roșie din ținuturile nordice și vulpea roșie din zonele temperate și calde. 4p.
3. Transcrie, pe foaia de concurs, litera căreia îi corespunde afirmația corectă, având ca reper informațiile din textul dat: 4p.
  - a. În timpul primăverii și iernii blana vulpii își schimbă consistența devenind mult mai deasă.;
  - b. Deși a fost denumită vulpea cea roșie, blana acesteia apare într-o bogată varietate de nuanțe roșcate care variază de la roșu-portocaliu închis până la castaniu deschis.;
  - c. Botul vulpilor este mai lung și mai îngust decât al oricărui câine.;
  - d. Obiceiului acestora de a vâna iepuri de câmp și șobolani.
4. Explică, într-un enunț, rolul pe care îl are coada vulpii. 4p.
5. Prezintă, în 30 - 40 de cuvinte, pericolul care o pândește pe vulpea roșie. 4p.

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Precizează un element comun celor două texte. 5p.
2. Prezintă, într-un enunț, care este planul lui Ene Lelea de a prinde vulpea. 5p.
3. Identifică, în cel de-al doilea text, părțile corpului care sunt acoperite cu blană albă la vulpea roșie. 5p.
4. Selectează, din oricare dintre textele date, cinci cuvinte care să aparțină câmpului lexical al naturii. 5p.
5. Exprimă-ți opinia, într-un text de 10 - 15 rânduri, despre relația unui copil de vârsta ta cu animalul său preferat. 10p.
6. Redactează, o compunere, de 20 - 25 de rânduri, în care prezinți o întâmplare în care ești vânător de vulpi sau protector al acestei specii. 10p.

Notă

În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

Corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor	2p.
Respectarea părților unei compuneri	2p.
Proprietatea termenilor, bogăția și expresivitatea vocabularului	2p.
Ortografia	2p.
Punctuația	2p.

Timpul de lucru: 2 ore

Toate subiectele sunt obligatorii.

Se acordă 10 puncte din oficiu.